IV. évfolyam. 40. szám Torda, 1894. Október 6.

ARANYOSVIDÉK.

Torda-Aranyosmegye közigazgatási, közgazdasági, közmüvelődési, társadalmi és szépirodalmi heti lapja. — Megjelenik minden szombaton

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Egész évre . . . . . 4 frt (8 korona)
Fél évre . . . . . 2 frt. (4 korona)
Negyed évre . . . . 1 frt (2 korona)

FELELŐS SZERKESZTŐ: Borbély György.
A szerkesztő-bizottság tagjai, és a lap kiadótulajdonosai: NAGY OLIVÉR, dr. SZENTPÉTERY LAJOS NAGY ALBERT és BORBÉLY GYÖRGY.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kaziczy-utcza 7. sz.

Kéziratok nem adatnak vissza.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
A pénzküldemények pedig a kiadó hivatalhoz.

HIRDETÉSEK DIJA:
Egész oldal . . . . . 20 frt
Fél oldal . . . . . 10 frt
Egy negyed oldal . . . . . 5 frt
Egy nyolczad oldal . . . 2 ft 50 kr
Egy tizenhatod oldal . . 1 frt 25 kr
Reklamsora . . . . . 20 kr

Október 6.

Ünnep van ma: mártyrok emlékének szent ünnepe . . . .

A szabadság gyászba borult Géniusza leforditott fáklyával áll Arad Golgothája felett, melynek kálváriáján összeölelkezik a cziprus a babérral és a siroknak néma éjjelét a halhatatlanság gloriája ragyogja be...

Az a *tizenhárom bitó* mind meg annyi világító torony — a multaknak ködéből; intő jelül: hogy *kell* szeretni a hazát... és hogyha *kell*, hogy *kell* meghalni érte!

Imádkozzunk . . . . .

Légyen templom e hármasbérczü táj, légyen oltár benn a — *honszerelem*, s ez oltár zsámolya: a — *kegyelet*...

Boruljunk le az oltár zsámolyára, hol millióknak fájó könnye hull.....

Hazám szűzei! szedjetek virágot, koszoruzni a félistenek álmát; hogy az az álom édesebb legyen . . . . .

És ti anyák: szoritsátok e napon forróbban sziveitekhez gyermekeiteket, együtt imádkozván velük — s ha kérdik a rezgő könnyet?... Ha kérdik a szálló sóhajt?.... Mondjátok el azt a *mesét*: ki volt az a — *tizenhárom* . . . . . .

És ti tanitók: — napszámosai a nemzetnek — szakitsátok meg a hosszu hétköznapok nehéz munkáit e napon, üljetek ünnepet, körétek gyüjtve a jövő reményét, a serdülő ifjuságot, lelkébe idézvén: *„dulce et decorum est pro patria mori“!*

A nép, mely ily multat sirathat, joggal tekinthet boldogabb jövőbe, hol a nagy péntek gyászos éjelét: a feltámadás husvétjának koránya — az epedő sóhajt: hála hymnus — a tövis koronát: dus pálmalomb cseréli fel . . . . .

Áldás reátok, áldás szent nevetekre; kik elviselvén a Golgotha keresztjét Arad kálváriáján meghaltatok, — hogy éljen a — haza!

Soos Lajos.

Torda város elemi oktatás ügyének államositása.

Báró Eötvös Loránd miniszterségének egyik első alkotását Torda-Aranyosvármegye közigazgatási bizottságához intézett azon rendelete képezte, melyben kimondta hogy Torda város elemi iskola ügyének teljes rendezésére kaváló sulyt helyez. Eötvös e kijelentésének nagy horderejét e pillanatban kellőleg méreglelni nem tudjak, mert tudvalevőleg nem csupán arról van szó, hogy az iskola fentartó felekezetek a fentartási terhek hordozása alól felmentetnek, hanem igen is végleges megoldást nyer Torda városában *az egységes, egyöntetü jellegü népiskola kérdése.*

Városunkban van ugyanis a róm. katholikusoknak egy fiu és egy leány, az ev. reformátusoknak két fiu és egy leány, az unitáriusoknak, gör. katholikusknak és a zsidóknak egy-egy elemi iskolájuk; az államnak van négy és a cellulose gyárnak egy elemi iskolája; összesen van tehát Tordán 13 elemi iskola.

E 13 iskola tanterve, tananyaga, szelleme annyi féle, a mennyi az iskola fentartók száma; e 13 iskolában tanit 21 tanitó 56 osztályt. Az iskolák, tanitók és osztály számok ily megoszlása mellett itt is, ott is, a tanitási végeredmény soha sem lehet biztos.

Végül a tankötelesek száma megüti a 2000-et, kiknek tanitására nem 21, de legalább is 35 tanitó szükséges. Ily viszonyok meltett városunk népiskola ügyének államositása égetően szükséges és feltétlenül be kell annak következni, mert sem a város sem pedig a felekezetek az elemi iskola fejlesztése érdekében az eddigieknél nagyobb anyagi áldozatokat nem hozhatnak.

Miután a kormány kész a város elemi iskoláit államositani és e tekintetben az egyes iskola fentartó felekezetek fel lettek szólitva, hogy minő feltételek és hozzá járulások mellett volnának hajlandók iskolájukat az államnak felajánlani, ennélfogva igen kivánatos lenne, hogy az érdekeltek e kérdés elől ne zárkozzanak el rideg felekezeti avagy nemzetiségi szempontok miatt, mert ezt csak gyermekeink jövője sinylené meg.

Ne legyenek az iskola fentartók bőkezűek, csupán azt ajánljak fel az államnak a mi tényleg és valóban az elemi iskola fentartási alapvagyonát képezi, de viszont szük markuak se legyenek, mert a miniszteri leiratban világosa ki van mondva, hogy a mily arányban járulnak az egyes felekezetek az áll. iskola létesitéséhez, abban az arány ban fog az áll. iskola szervezésével az egyes felekezetek jogos kivánságainak kielégitést nyerni ez tekont a tanitók kinevezésénél fog nyilvánulni.

Mint halljuk az ó és uj-tordai ev. ref. egyházak hozzájárulása biztosnak tekinthető: ép ezért hisszük, hogy a többi iskola fentartó egyházak is követni fogják a szép példát és nem riadnak vissza az áldozatoktól az egységes és egyöntetü elemi népiskola mielőbbi letesitése érdekében.

Schmidt Rezső.

Kiállitási mozgalmak.

A magyar nemzet, mint tudjuk 1896-ban ezredéves állami életének emlékét készül megünnepelni s az ünnepély emlékét különféle alkotásokkal maradandóvá és tanulsá gossá is akarja tenni.

Az ünnepélynek kimagasló része lesz az 1896. évi ezredéves orsz. kiállitás, melyen a magyar nemzet ezerév alatt szellemi, anyagi és erkölcsi téren megszerzett képességeit és alkotásait lesz hivatva bemutatni az ország és világ előtt.

Az ezredéves kiállitás összes ügyeit a közlekedésügyi m. k. miniszter elnöklete alatt a székes fővárosban székelő *országos bizottság* intézi. Az országos bizottságnak segédkezesére van szervezve egy fővárosi és 17 *kerületi bizottság.* A kerületben ismét szervezve vannak részint vármegyénként, részint pedig az élénkebb forgalmu városi központokkal *a helyi bizottságok* és pedig külön a mezőgazdasági és erdészeti s külön az ipari termékek részére.

Megyénkben is két helyi bizottság alakult u. m. *mezőgazdasági helyi bizottság* az egész megye területére szóló működési körrel és *ipari helyi bizottság* Torda városára szóló működési körrel.

A mezőgazdasági helyi bizottság elnöke: Gr. Bethlen Géza főispán, alelnökei: Rédiger Béla alispán és Dr Wolff Gyula, előadói: Dr. Horváth Miklós, Pethő Miklós gazd. egy. titkár; tagjai: Velits Ödön, Dr Damokos Andor, Betegh Ferencz, Gr. Teleki László, Tamási Péter, Vlásza János, Lövy Dávid, Asztalos Gábor, Thoroczkay Lajos, Szőcs Péter, Dr. Dávid Lajos, Nádudvari László, Gr. Zichy István, Mészáros István, Hirsch Majer, Dr. Földvári László, Betegh Miklós, Ilyés Albert, Keresztes Áron, Desbordes Viktor, Kabos Kálmán, Vargason Ferencz, Gr. Wass Albert, Gr. Bethlen Bálint, Miksa Imre, Felföldi Elek, Betegh Sándor, Gr. Thoroczkay Miklós, Gombos László, Tulogdi Samu, ifj. Zeyk József, Br. Kemény Ödön, Kotisel Nikodem, Nagy Miklós.

Az ipari helyi bizottság elnöke: Velits Ödön, jegyzője: Jakab János, tagjai: Torda városában levő ipar-egyletek és társulatok elnökei és alelnökei, jegyzői; a kereskedelm és iparkamarának helyben lakó tagjai, tov ább Dr. Wolff Gyula, Gombos László, Pethő Miklós, ifj Kimpel Flori, Dániel Károly, Sipos Béla, Gajzágó Róbert, Polonyi Sándor Var-

Az „ARANYOSVIDEK TARCZÁJA.“

Egy kis bemutató

Soos Lajos urat a napokban nevezték ki vármegyénkhez közigazgatási joggyakornoknak a szép Balaton mellől. Vármegyénk bizonyosan tehetséges hivatalnokot nyert benne, ki azonfölül egyéb tehetséggel is megvan áldva a sorstól.

Uj tisztviselőnknek jókora kötetben vannak költeményei „Tépett felhők“ czimen, melyek tehetségre vallanak.

A technicai ügyesége régen tulesett. Verseiben a valódi lyra zeng. S a mint a könyv czimében sejthető már lyrájának e magva csalódott szerelem, mely nem látszik költöttnek lenni, épen azért mert nincs tettetés benne, élvezettel s gyönyörrel olvassuk.

Egy—egy szárnyalóbb hasonlatát is könnyü megérteni s tartalmassága igazolja az őszinteséget:

„Volnék — czedrus a büszke ormon,
Futó villám te —fen az égen:
Elejbéd hajtnám koronámat,
Hogy lángodban hamvadjon, égjen.“

A „Tépett Felhőkből“ bemutatunk im egy egész darabot, mely a szerzőt elég előnyösen ajánlja.

Nem átkozlak többé...

Nem átkozlak többé — elnémul az átok,
Szivem belsejéből mindent megbocsátok.
Nem vádol e lélek;
Sőt, emlékedhez —mint vezeklő zarándok —
Imádkozni térek

Ha tán kínja közben panaszra nyilt ajkam,
Óh! feledd a vádat... ne csodálkozz rajtam,
Mit veszték te benned!?
Szerelmem édenét, hol az üdvösségnek
Hajnala derengett.

A megkezdett pályán te voltál a pálma,
Te a vezércsillag, vágyaimnak álma,
S mindez — veszve végkép!
Nem int már a pálma, a csiliag kihamvadt,
Egemről letépték . . .

— Ha a küzdelemnek tovább czélja nincsen,
Mért vonszolnám mégis égető bilincsem,
Óh vajjon ki birná
Viselni a sebet, a mely folyton vérzik
És nincs balzsam-ír rá?

Setét éjszakába veszett bujdosásom,
A sirt —melybe vágyom — önkezemmel ásom
S enyhet ád e munka.
Édes a barátság annak a halállal,
Ki — éltét megunta.

— Nem átkozlak többé, — elnémul az átok,
Szivem bensejéből mindent megbocsátok.
Nem vádol e lélek;
Sőt emlékedhez — mint vezeklő zarándok —
Imádkozni térek.

Uj olcsó magyar könyvek.

(Az „Olcsó Könyvtár“ uj olcsóbb kiadása.)

A magyar olvasó közönség figyelmét méltán fogja felébreszteni az a vállalat, a melylyel a *Franklin Társulat* gazdagitotta a magyar irodalmat és a magyar könyvpiacot. Ez a vállalat lehetővé teszi, hogy az irodalom legszebb, legkiválóbb termékeit oly olcsó áron szerezhetni meg mindenki, hogy a legcsekélyebb, ugyszólván minimális áldozattal rövid idő alatt díszes és becses könyvtárt rendezhet be, a mely magában foglalja ugy a magyar, mint a külföldi irodalom gyöngyeit.

Szüksége volt a magyar olvasó közönségnek arra, hogy ilyen ugy szólván uj életelixir kerüljön a magyar irodalom szervezetébe, hogy vérkeringésében uj, egészséges és gyors mozgás álljon be. Az irodalom és a költészet forrásai most ujra kifakadjanak és az ut e forrásokhoz ezután oly könnyü lesz, oly kevés fáradságba fog kérülni, hogy minden olvasó a lehető legkényelmesebb módon juthat hozzá.

Körülbelül husz esztendeje annak, hogy a Franklin Társulat Gyulai Pál szerkesztése alatt meginditotta az Olcsó Könyvtárt. Mivezette e vállalkozásra a társulatot akkor, mi inditotta arra, hogy az akkori szük irodalmi viszonyok között egy könyvtárt létesitsen, a mely olcsóság tekintetében hallatlan és rendkivüli volt, ma már, hogy kiadásai ott találhatók minden magyar ház asztalán és könyvtárában, mindenki tudja. A magyar olvasó közönség csekély száma következtében a magyar könyvkiadó vállalatok kénytelenek voltak kiadványaiknak magas árakat szabni, ugy hogy egy értékesebb könyv beszerzése meglehetősebb áldozatokba került, mialatt a német, angol és franczia könyvpiaczon a világirodalom legkiválóbb gyöngyeit csekély áron lehetett megkapni, nálunk csak a tehetősebbek és jobbmoduak engedhették meg magoknak azt a fényüzést, hogy egy magyar házi könyvtárt rendezhessenek be. De egyéb oka is volt a társulatnak, hogy a vállalatot meginditsa. A lirai dal nemzeti fejlődése ugy szólván megszakadt, valamint hogy Arany Jánossal befejezést nyert az epika nemzeti fejlődése is mikor a nyugoti minták ismertebbekké lettek Magyarországban. Egészen uj irói és költői generácció fejlődött, a mely ugyszolván kizárta a nemzeti irányt és az idegen mintákat utánozva, nemzetközi jellegü müveikkel elárasztották a könyvpiaczot és ugy

Cs. Mike Márton gyógyszerész „Liliom-kenőcse“ az egyedüli legbiztosabb szer bőrkiütések (szeplő, májfolt ellen stb.)
Kapható a készitőnél Tordán, Főtér.

gason Ferencz, Galandauer Henrich, Némethi József és Király József.

Ezen helyi bizottságok tevékenységei kiterjed arra, hogy a kiállításban való tényleges részvételre minél számosabb egyént megnyerjen, hogy a kiállításokat mindennemű felvilágosítással ellássa, hogy a kiállításra be küldendő tárgyak számára szükséges bejelentő iveket az illetők között kiossza, hogy a kitöltött bejelentő iveket átvizsgálja a azokat a központi igazgatósághoz elfogadas végett felterjessze, hogy annak idején a kiállítandó tárgyakat az illetőktől átvegye, azokat összpontosítás és átvizsgálás után a kiállítási csarnokba felküldje, hogy a kiállítás berekesztése után visszaérkező tárgyakat tulajdonosaik között ismét kiossza stb.

E két helyi bizottság tagjainak tevékenységeitől függ tehát elsősorban, magunk és városunk polgárainak az ipar-, mezőgazdaság és erdőszet terén elért képességei és alkotásai kellő módon feltüntetve legyenek; másodsorban pedig függ a hivatásuknak élő egyes polgároktól, kik hivatásukat és a nagy nemzeti mű jelentőségét felfogva, bőszkeségtől és diadal érzettől áthatva minél számosabban jelentkezzenek arra, hogy kiválóbb terményeikkel, alkotásaikkal és kézi munkabeli ügyességet feltüntető tárgyaikkal ki mernek állani a nemzeti nagy és békés küzdelemhez, mely küzdelemből a jövőre nézve mindenki csak okulással, erkölcsi és anyagi sikerrel vonulhat vissza.

Föl tehát polgártársak! Készüljetek a nemzeti nagy küzdelemhez; jelentkezzetek minél számosabban a helyi bizottságoknál a kiállításra, mutassátok meg, hogy Torda-Aranyos vármegye és Torda város polgárai is tudnak olyan rendet vágni, mint szomszédaink!

A kiállítani szándékozók iparkodjanak minél-előbb bejelenteni ezen kivánságukat az illető helyi bizottságnál, mert a bejentő iveket f. é. deczember hó végéig okvetetlen fel kell küldeni a kiállítási igazgatósághoz, később a bejelentések már nem fogadtatnak el.

A kiállítással járó költekezések ne aggasszanak senkit, mert a kiállítandó tárgyaknak, ugy a felküldési, — mint azok kiállitási térdijai a vármegye, városi és gazdasági egyesület által előre láthatólag összehozandó alapból fognak fedeztetni.

Föl tehát a kiállításra!

Torda, 1894. október hó 1-én

Pethő Miklós, bizottsági tag.

A kövendi tüzkàrosultak számára

Boros György tanár gyujtőivén a kövendi tüzkárosult *belső embereknek* adakoztak: Báró P. Horváth Kálmán 50 frt, dr, Nyiredi Géza 2 frt, Boros György 3 frt, Nagy Gyula tanár 1 frt, Vecsei Sámuel 3 frt, Pekovits György 1 frt, Tauffer Adolf 1 frt, Matskási Lajos 1 frt, Sipos Gábor 1 frt, Nagy Lajos tanár 2 frt, Ulár Pál 1 frt, Dézsi Mihály 1 frt, Knavér József 50 kr, Bakk Lajos 1 frt. Zobátz Ferencz 50 kr, Király Mariska 1 frt. Sárdi Lőrincz 1 frt, Sárdi Lőrinczné 1 frt, Boros Sándor iga g. 2 frt, Boros Sándorné 2 frt, Gyulai László 5 frt, Turcsányi Gyula 2 frt, Dr. Halftl Dezső 1 frt, Fekete Gyula 1 frt, Kozma Ferencz 3 frt, Dr Gálffy Endre 3 frt, Hajos János 3 frt, Fekete Pálné 5 frt, Fekete Pál 5 frt, Simén Elek 1 frt, Szász Ádám 3 frt, Nagy György 1 frt, Iszlai Márton 1 frt. Hálás köszönet érette.

Józan Miklós theologiai akadémikusunk *Oxfordból* egy font sterlinget (12 frt 40 kr), küldött tegnap a kövendi tüzkárosultak számára szerkesztőségünkhöz. Mi a bizottsághoz fogjuk küldeni.

Különfélék.

Hol ültek meg legelőször az aradi gyásznap emlékét? Erre a kérdésre a Kolozsvárt megjelenő „Történelmi Lapok" Rónai Jánczint naplójából felel egy adattal. Az adat szerint a magyar emigránsok Londonban már 1850 évben, tehát a legközelebbi évforduló alkalmával October 9-én gyász istentisztelettel és szónoklattal emlékeztek meg a *13 vértanu haláláról*. Rónai Jánczint *magyarul szónokolt*. Az ő szónoklata volt a nyilvánosan tartott *első magyar beszéd Angliában*. Ő utána Hutter theologiai kandidátus *németül* olvasott fel. Rónay Jánczint latinul üdvözölte Itália számüzötteit, melyre Agusztini római menekült olasz szónoklatban felelt. A lap e száma az aradi gyásznap évfordulója alkalmából „*elhunyt honvédek albuma*" czimen, a közelebbi időkben elhalt honvédek közül Forró Elek ezredesnek, Cséfalvi Alajos őrnagynak, Miklósvári Miklós Gyula huszárfőhadnagynak, Tenky Sándor őrmesternek a képét és életrajzát közli. A lap, melyet Kuszkó István, az az ereklye-muzeum őre gonddal és sok utánjárással szerkeszt, több becses történelmi adalékot ad közre egykoru honvédek tolláról az október 1-én megjelent számban. A „Történelmi Lapokra" 1 évnegyedre 1 frttal Kolozsvárt lehet előfizetni.

A megyei tanitó testület ez évben is november első felében tartja közgyülését. A tárgysorozatot a mai választmányi gyülés nagyjában megál lapitja, de az elnökség ez utou is felkéri a vidéki kartársakat, hogy egy hét leforgása alatt jelentsék be, ha felolvasást, avagy tanitást tartani, illetve valamit inditványozni akarnak

A ki a Széchenyi ligetbe megy, azonnal szemébe ötlik a lejáró mellett bal felől az az omladásos hely, mely ha sokáig ugy marad, veszélyeztetni a szomszédos telleket is. Maga a lejárat elég csinosan ki van kövezve. De ha még egy kissé több czint és hasznossági elvet is vallunk, kivánunk kell, hogy az omló oldal vagy kőrakással, vagy deszkafallal megerősittessék. A ligeti bizottság figyelmébe ajánljuk.

A temesvári diákok vendégei voltak városunknak szept. 23-án. Megelőző napon részt vettek Kolozsvárt a tornaünnepélyen, hol kitüntetést nyertek s hogy egyuttal Torda nevezetességeit is megtekintsék, mint jó touristákhoz illik, ellátogattak hozzánk is tanáraik vezetése mellett. A polgármesterhez, illetve helyetteséhez jött is tőlük levél s némi kalauzolás félét kértek a várostól. De a tanács tagjai közül nem érkeztek fogadásokra elejőbk menni — hanem collegiális előzékenységgel kiment a vasutra a tordai tanároknak egy része. Ezért történt meg az a kis félreértés, hogy mikor már szemben álltak vendég és fogadó bizottság, a kis állongálás után a temesváriak vezetője dictióra készülve „Nagyságos Polgármester ur"-ral szólítja -meg a legelől álló, legtekintelyesebb külsejű bizottsági tagot. Szabódkozás után a másik tagot tünteti ki e megszólitással. Kérem én sem vagyok polgármester, lőn a válasz. „Tekintetes Ta . . . ." találgatni akarja a vendég egy harmadikhoz fordulva s hihetőleg tanár urat akart mondani, de gondolá, igy sem találja el s igy végre az egészhez fordulva elkezdheté valahára: „Tisztelt tordavárosiak! Eljöttünk stb". Erre aztán a fogadó bizottság vezetője is elszónokolta az elszónokolni valót. Különben a vendégek azután kitünően érezték magukat s hálás köszönette! vannak a tordai tanártestület akkor itthonlevő s kalauzoló tagjai iránt, kik felszólítás nélkülis szives fogadtatásban és vezetésben részesitették a tudományszomjas vendégeket.

Papirgyár Kolozsváron — mint az „Ellenzék" irja: — Mindenféle anyag van Kelozsváron arra nézve, hogy egy papir gyárat alapitsanak tőkepénzes emberek. Egy gyár azonnali felvirágoztatására a viszonyok is a legkedvezőbbek. Magában Kolozsváron s a közeli pontokon akkora a papir fogyasztás, hogy magában e szükséglet kielégitése szép hasznot biztositana e vállalatnak. A tordai cellulose gyár terménye, a város és vidék rongy készlete, fuvar s más költségek nélkül kerülnének e gyárba s lehetővé tennék, hogy gyártmányait jóval olcsóbban adja a Kolozsvárt alapitott gyár, mely kizárná ezzel a külföldi gyárak termékeit és segitené a a városi és közel vidéki nyomda iparfejlődését.

Az Emke hivatalos értesitőjének Sándor József t. alelnök-főtitkár szerkesztésében legutóbb megjelent 9 száma több érdekes czikket közöl, melyek közül az elnökségnek egy kőriratát mi is lenyomtatjuk a közügy érdekében: „Kőrirat az összes testvéregyesületekhez javaslataik beküldése tárgyában. Igen tisztelt testvéregyesület! Az ézeréves kiállitás II. csoport bizottsága legutóbb tartott ülésében egyhanguag a következő előterjesztéseket tette a nagy méltóságu m. kir. kereskedelmi miniszter urhoz: Adassék a közművelődési egyesületeknek a kiállitás czéljaira 2000 frt segély, a kiállitási alapból; 2. A közművelődési csarnokban az irodalom, sajtó és statistika osztályai mellett létesittessék egy 4. osztály, a közművelődési egyesületeké és adassék rendelkezésére a csarnokban e czélból egy nagy terem; 3. A kiállitás térdijai elengedtetnek, felügyeleti költségei és szerényei ingyen adatnak. Mindezek alapján hivatkozással az „E. M. K. E. Hivatalos Értesitő"-je f. év február 1-ei számában foglalt dolgozatra, melyet volt szerencsénk megküldeni és hivatkozással a folyó év feb. 8-án Budapesten tartott közös értekezlet határozatára van szerencsénk hazafias tisztelettel felkérni, sziveskedjék tervét, illetve nyilatkozatát most már beküldeni: minemű kiállitási tárgyakkal kiván résztvenni, hogy a beérkező előterjesztéseket eként feldolgozván és egybefoglalván a közös végrehajtó bizottság mielőbb, lehetőleg októker hóban egybehivandó gyülése számára az anyagot, illetve tervet előkészithessük és az általános munkálatot megindithassuk. Szives válaszát mielőbb várva vagyunk Kolozsvárt 1894. évi augusztus hó 4-én.

Gróf Bethlen Gábor elnök, Sándor József alelnök-főtitkár.

A Halmi-pár előadása mult vasárnap este volt a régi Kaszinó termében. Halmi ur hegedün és Halminé asszony czi terán játszott előbb magyar népdalokat, majd Faust, Fülemile polka stb. darabokat. A páros előadásokat nagy kedvvel elvezte a kis közönség és zajosan megtapsolta s éljenezte a müvészeket, kik sajnar kedvvel fogadhatták ezt a kitüntetést általános lehangoltságokban a kevés számu közönség miatt, mert szép ugyan a müvészet iránti lelkesültség, de az élet elsőbb feltétele a kenyér, miből ugyan keveset adott ez az esti publikum. Pedig a közönségnek szolgálatot tesz egy-egy ilyen est, melyen a hétköznapi élet durva sokszor sáros foglalkozásai közben szinte jól esik a léleknek, ha finomabb érzések és gondolatok ünnepi ruhájába öltözik s a korcsmán kívül ünnepel. Féleg Halminé asszony tehetséges cziterajátéka hatott nagy mértékben a hallgatókra. Halmi ur közben elszavalta a *Szerelem születését, Egy parlamenti oratiot, Egy ideges embert* a *Jókaitól a munkácsi rabot.*

A Dávid Ferencz-Egylet Torda-aranyosköri fiók választmánya multszombaton délután tartotta évi közgyülését az iskola termében Csegezy Mihály táblabiró elnöklete mellett. — Az esős idő miatt kevesen jelentek meg főként a vidékről. De emelte az érdeklődést az, hogy nők is vettek részt a gyülésén, mint özv. Darkó Mihályné, Gál Zsigmondné, Varga Dénesné, Biró Károlyné, Májai Istvánné, Létai Károlyné, Létai Etelka stb Megtisztelte a gyülést Dr. Brassai Sámuel ösz tudósunk is, ki a Dávid Ferencz-Egyletnek elnöke Kolozsvárt s kit a gyülekezet megéljenzett megjeleneséért. Csegezy Mihály rövid velős elnöki megnyitójában szintén üdvözölte a gyülés nevében a nagyérdemű elnököt. Ezután Biró Lajos várfalvi pap titkár olvasta fel az egylet évi történetét, melyből látszik, hogy az egy évvel ezelőtt megalakult kör nem csupán felekezeti szempontból alakult és működött, hanem a közerkölcsi és vallásos élet ápolására, hogy a közművelődés terén közelebb hozza egymáshoz a sziveket. Az elmult évben tartott felolvasó ünnepélyen felekezeti különbség nélkül nagyszámu közönség vett részt, melyen Gál Miklós toroczkó i pap nagyszabásu felolvasását s Barla Erzsi k. a. szavalatát és a „Tordai Daloskör" előadását hallgatták. Várfalván is volt felolvasó estély egyszer Biró Lajos rendezésével. A körnek van munkabizottsága (irodalmi téren), melynek elnöke Gál Miklós és gyüjtő-bizottsága, melynek elnöke Májai Istvánné, kihez ez évben 20-an jelentkeztek tagokul. A titkár 118 áratot intézett el ez évben. A körnek 89 tagja van. Dali Ádám pénztárnok újabban belépő 15 rendes tagot jelentett be (1 frt évi díjjal) és két alapitó tagot (Csegezi Mihály és Szigethy Sándor 10—10 frt díjjal). Az „Unitárius Közlöny" a rendes tagoknak is ingyen jár. Ezután *Kanyaró Mihály* ujtordai tanitó olvasta fel igen érdekes értekezését a vallásélet hanyatlásáról, melynek okául az egyoldalu nevelést és müveltséget mondja. A templomok ürességét részben a papoknak is tulajdonitja. A felolvasást első sorban legfigyelmesebb hallgatója az öreg Brassai bácsi tapsolta meg. Lesz alkalmunk a csinos felolvasást az „Aranyosvidék"-ben közre adni. Létai Etelka k. a. nagy gyakorlottsággal szavalta el Rudnyánszkinak az *Isten* czimü költeményét, melyért sorban gratulátak neki. Adorján Domokos az iskolás gyerekekkel egyh. énekeket énekeltetett. Ezután a választmány zárt ülést tartott, melyben elhatározta, hogy faluhelyeken is rendez a téli napokon felolvasásokat. Az e körből való rendes tagokat felszólítja a választmány, hogy tagsági dijaikat ezután már nem szükséges a kolozsvári központba, de legczélszerübb ennek a körnek pénztárnokához Dali Ádám lelkészhez Alsó-Szt.-Mihályfalvára küldeni.

Restaurált kápolna. A mezőszakáli Száva-féle kápolna restaurálása javára rendezett sorshuzás szeptember hó 21-én tartatott meg a mezőszengyeli község házában. Összesen nyolcz drb. női kézi munka sorsoltatott ki a következő eredménynyel: első munkát nyerte Torma Lajosné István névvel, másodikat Betegh András Lujza névvel, harmadikat Simon Albertné Albert névvel, negyediket Özv. Kovács Elekné Albert névvel, ötödiket Száva Ilona László névvel, hatodikat Száva Ilona Sándor névvel, hetediket Ajtaji Géza Anna névvel és a nyolczadikat Dozsa Domokos Irma névvel. Tekintélyes számban voltak jelen a sorsoláson.

szóban eltemették a régibb irodalom legbecsesebb termékeit. S habár a munkák nem hatottak egészen a korra és félig-meddig készületlenül találták a közönséget arra nézve, hogy az uj irányokat magába telvegye, mégis fenyegető volt a veszedelem, hogy nem lesz vállalat, a mely a régibb nemzeti irányu müveket fentartsa és hova-tovább kivész egészen a régibb magyar irók és költők kultusza.

Ekkor inditotta meg a Franklin-Társulat az „Olcsó Könyvtárt" mely megszüntette a veszélyt és módot nyujtott arra, hogy az olvasó közönség éppen olyan olcsó szerrel juthasson jó könyvekhez, mint a külföldi könyvpiaczon és egyszersmind fenntartsa a régibb magyar remekirók emlékét s. A szerkesztőség nem zárta ki a modern magyar irodalom termékeit sem, a mennyiben azok a jó izlés és irodalmi érettség követelményeinek megfeleltek; nem zárta ki sőt határozottan programmjába fölvette a világirodalom kiválóbb termékeit, beszélyeket, szinmüveket, költeményeket, történeti, æsthetikai, irodalom történeti müveket is de figyelmét arra is kiterjesztette, hogy ébren tartsa az érdeklődést azok iránt, a kiknek a magyar irodalom megteremtésében legöbb érdemök volt és ne engedje elhomályosulni remekiróink kultuszát, a kiknek példája lelkesitette saját korukat, a mikor még meddő volt a magyar irodalom talaja és lelkesiti a mai kort is, a mikor iredalmunkban rohamos fejlődés állt be és képviselve vagyunk az irodalom minden ágában.

Hogy milyen hatása volt az Olcsó Könyvtárnak a magyar irodalomra, azt ma már minden müvelt ember tudja. Az anyagi áldozatokkal meginditott vállalat caakhamar ösmeretessé lett az országban és kiadványai nem remélt gyorsasággal terjedtek el e hazában mindenfelé. Körülbelül husz esztendő alatt közel négyszáz kötetet adott ki és a ki végig tekint a kiadványok lajstromán, meg fogja látni, mily megbecsülhetetlen szolgálatot tett ez a vállalat irodalmunknak ugy, mint az olvasó közönségnek. Meg fogja látni, hogy a szerkesztőség figyelmét nem kerülte el egyetlen mozgalom sem a mely a világirodalomban végbe ment és megszerezte; lefordittatta és kiadta mindazokat a müveket, a melyek irányuknál és tartalmuknál fogva becsesek és érdekesek. De egyszersmind képviselve fogja látni hazai irodalmunk nagyon sok becses termékeit és fülelevenitve olyan kitünő irók müveit is, a melylyek vagy még nem voltak összegyüjtve vagy önálló kiadásban nem jelentek meg.

Most, hogy a vállalat husz év lefolyása alatt szellemileg és anyagiaig sikerült, a Franklin-Társulat kötelességének tartotta az eredetileg amugy is rendkivül olcsó árakat alább szállitani, ugy hogy egy-egy szám, a mely azelőtt husz krajczárba, ezután épen félannyiba, tehát *tiz krajczárba* kerül. Ez által az „Olcsó Könyvtár" a szó legszorosabb értelmében olcsó könyvtárrá változott.

Az első sorozata eunck ez olcsó könyveknek meg már is jelent és husz számból áll, a melyre egyszerre lehet előfizetni, de egyenkint is k kaphatók. Egy tekintet az első cziklus lajstromára be fogja bizonyitani, mily gonddal járt el a szerkesztőség a müvek megválasztásában. Ott van Csokonai Vitéz *Mihály* „Dorotyá"-ja (1—2) a magyar komikus eposz ez igaz gyöngye; a mélységes és lirai hévvel telt Bret Harte „Kaliforniai beszélyei" nek egy része (3—5,) Kölcsei Ferencz elbeszélései (6—7), Macaulay T. B. „Machiavelli" tanulmánya (9—13), mely az összes európai nyelvekre levan forditva; Kerényi Frigyes összes költeményei (9—13, Sandeau Gyula beszélye: A montsabreyi kastély„ (14) Kármán József „Fánni hagyományai" czimü müve; a mely a régicb elbeszélő irodalom egyik remeke (15—16), gr. Sollohub „Elő-kellő világ" czimü orosz beszélye (17—18) és végre Szigligeti Ede „Liliomfi" czimü vigjátéka a mely a legkitünőbb magyar bohózatok köze tartozik.

Ezeket — mint emlitettük egyenkint is meg lehet venni, de megrendelhetni előfizetés uján is, husz számot két forintjával. És igy rövid idő alatt tartalomra és irodalmi értékre nézve is igazi magyar családi könyvtárra tehetünk szert.

Az „Aranyosvidék“ felhivása. Ez év negyedik negyedére előfizetésre hivjuk fel a t. olvasó közönséget, 1 frtjával. — A kik esetleg hátralékban vannak, sziveskedjenek a kiadóhivatalhoz küldeni, hogy a lapot anyagi gondtól menten állithassuk ki.

Mükedvelői társulat alakult Felvinczen a mint irják s mult vasárnap tartotta az első fényesen sikerült előadást, melyen a csunya idő daczára sokan vettek részt a vidékről is. A Szerelmi Postát s Harmath Lujzától a Kis Hirdetést játszották jól begyakorolt alakitásokkal: Schuszter Frigyes, Meszely Antal, Nádudvary Giza, Schiessel Anna, Bodor Margit, Vachold Gyula, Kónya Czeczil és Schiessel Pista. A nézők jól mulattak, a mi fokozodott a rákövetkező tánczmulatságban, melyen már a szinmükedvelők is résztvettek. Tudositónk szerint többek között a következők voltak jelen: Asszonyok: Baldi Károlyné (N.-Enyed) Csiki Istvánné, Grosz Emilné, Keresztes Árpádné, Kovács Antalné, Magyari Efraimné, Magyari Györgyné, Mátyás Györgyné, Nádudvari Lászlóné, Schiessel Albertné, Schuszter Frigyesné. Grünfeld Mórné, Schuller Frigyesné, özv, Tóth Mózesné stb., Leányok: Bodor Margit, Donovák Mari, Gál Erzsi, Grünfeld Etelka, Keresztes Nelli és Jolán, Konya Czeczil, Magvary Anna, Nádudvari Giza és Ilona. Nevelits Margit, Szacsvai Kata és Anna, Schiessel Laura és Anna, Veszely nővérek stb. Másnap (vasárnap) közkivánatra ismételték az előadást, mikor szintén sokan jelentek meg.

A roncsoló toroklob, vörheny és holyagos himlő megtámadta városunkban a gyermekeket. Toroklobban tegnap halt meg egy gyerek. Többen vannak gyógykezelés alatt. A veszélyes helyek körülzárolására nagy gondot fordit a rendőrség.

A maros-bogáthi elemi iskolához kinevezték tanitónak Pap Albert tanitót.

A Tordai Daloskör ünnepe. Okt. 3-án este a „Korona“ vendéglőben gyültek össze a dalosok, hogy Ferencz napján a kollegáik között levő Ferenczeket megtiszteljék, kik között a kör érdemes titkárát Salamon Ferenczet érte első sorban a megemlékezés. Megjelent Dr. Szentkirályi elnök, Gombos alelnök. Sipos B. Vajna Ö. tisztviselők s az esetleg Tordán időző *Derzsi Károly* pesti pap is, ki vonzalommal viseltetik a Daloskör iránt, mely nehány gyönyörü dalt énekelt el Adorján karnagy vezetése mellett. A „Korona“ izletes vacsorája és bora mellett jókedvvel töltötte a társaság éjfélig az időt.

A városi hatóság figyelmébe. Pokoli sötétség uralkodik éjjelenként a föld felett s ennélfogva a mi várcsunkban is. Pedig az utcza-lámpások arra volnának rendeltetve, hogy világitsanak. Kérjük azokat meggyujtatni. A főtérről menve az egyházfalva-utcza ki a vasuti állomásig legfőbb utczája a városnak, melyen a külvilággal érintkezik s ez az utcza térdig sáros. Ha már egyéb fontos dolgok javitásán tul van a város, kérjük a figyelmet erre is ráforditani. A kastély körüli apró lyuképületek a főtér és a ref. templom szomszédságában csuf látványul szolgálnak s veszedelmes tüz fészket is alkotnak. A biztonság és jó izlés érdekében kérjük a hatóságot ennek reformálásáról is gondoskooni.

A Szent István-Társulat igazgatósága Budaposten Dr. Weisz János gráczi egyetemi tanár világtörténelmének magyar kiadásával foglalkozik. A mü 22 kötetet tesz s egy-egy kötet (50 ives) ára 4 frt. bekötve 5 frt. Évenként 2—3 kötet lejenik meg. Megrendelések Királyi Pál-utcza 14, sz. a; intézendők.

Uj lap. „Politikai Hetiszemle“ felöleli a bel és külpolitikai, társadalmi, irodalmi, müvészeti és sport dolgokat. Szerkesztője és kiadója *Székelg Sámuel*, ki huzamos ideig volt külföldön, s felvett tárgyaiban összehasonlitásokat tesz: programmja: *magyar nemzeti politika a magyar faj erkölcsi, értelmi, fizikai és gazdasági erejének fejlesztése.* Az első szám szept, 16-án jelent meg, s jön minden vasárnap. Az első szám tartalmas czikkeket közöl jeles iróktól, Ára egy évre 10 frt, (Budapest, kerepesi-ut 17)

Nemzeti iskola. Benedek Elek politikai tanügyi lapja kitünő erélylyel dolgozik a nemzeti megerősődés küzdő terén. Legujabb számában a delegácziok gyülése alkalmából a katonai kiadásokról, mint a kulturális szükségletek ellenségeiről czikkezik s keserü igazságokat mond el. A katonainevolésre nézve igen találóan jegyzi meg, hogy: „a gyermek a királyé, de már az ifju a császáré“ . . E lap ajánlatos a tanügyi férfiaknak.

A következő kis felhivást kaptuk előfizetésre: „Van nekem egy ujságiró kollegám: a ki poéta létére naponként a hasitott körmü állatokról ir érdekfeszitő történeteket a közgazdasági rovatba Ez a kétségkivül merész, bár némileg tragikomikus poetika licencia engem viszont arra bátoritott, hogy én meg, ha már a napi kronikákban amugyis annyi szerelmi tragédiáról irok érzékeny historiát, legalább az én szerelmem egyszerü történetét is meg irjam, rimes sorokban, bár talán kevesebb szenzácioval. S z é l c s e n d cim alatt kötetbe foglalom ezeket a verseket. Kötetem, mely nagyobbrészt lyrai verseket tartalmaz, Justh Zsigmondnak lesz ajánlva s ugyancsak az ő előszavával jelenik meg. A kik a körülbelül 8 ivre terjedő kötetre—mely oktober közepén jelenik meg—előfizetnie hajlandók, küldjék be minél előbb, az egy forint előfizetési dijat czimemre, a „Magyar Hirlap“ szerkesztőségébe. Budapest, 1894. aug. 31. Rózsa Miklós“

Az ember eltéved a világvárosban. A mezőségről, hol jó szénatermés van, behozott egy jámbor román atyafi egy szekér szénát Tordára, elis adta jó áron s a megvevő udvarára hajtott. Aztán csak ugy gyalogszerrel kitért egy perczre vásárfiát vásárolni. Csakhogy vissza a szekérhez már nem talált ám. Másnap délben már megunta a hasztalan keresést, törvényre ment, hogy dobolják ki, hol, van az ő szekere mert a rengeteg világvárosban confundálta jobbkezét a balkezével, északot a déllel s Tordát Budapesttel. Hanem a dobolás csak rendbe hozta a szénáját.

A gráczi cs. kir. helytartóság folyó évi szeptember hó 19-én kelt távirati értesitése szerint a szarvasmarhak, juhok, kecskék és sertések Magyarországból Styriába csak is vasuton és csak is azonnali levágás czéljából vihetők be. Ez intézkedést a földmüvelésügyi miniszter ur megküldötte a törvényhatóságoknak.

Meghurczolt nemzeti becsületünk annyira ki van szolgáltatva az ellenünk oláh részről szórt rágalmaknak, hogy ma-holnap veszendőbe talál menni az a nagyértékü jó indulat, amelylyel hazánk eddigelé a külföld népei részéről találkozott. A *Pesti Napló* felismerve e fenyegető veszély komoly voltát, magára vállalta azt a hazafias feladatot, hogy, a külföld vezérlő szellemével az utobbi években meglazult intellektuális és erkölcsi kapcsot ismét szorosabbra kösse s igy visszanyerje azoknak a rokonszenvét, akik mármár kezdtek tőlünk eltántorodni. E czélból a *Pesti Napló* tárczarovatának rendes dolgozótársaiul megnyerte a franczia irodalom legjelesebb mestereit. Camille *Flammarion*, a hirneves csillagász, Francispue *Sarcey*, a mükritikusok fejedelme. *Doumic*, a jeles mütörténész, *Müntz*, a renaissance tudós buvára, *Reclus*, a kiváló geografus, havonkint egy-egy tárczával fogják megörvendeztetni a *Pesti Napló* közönségét. Ezenkivül havonkint egy-egy tárczaczikket közöl a Pesti Napló a következő hirneves iróktól, ugy mint: Emile *Zola*, Anatole *France*, Armand *Sylvestre*, François *Copeé*, Alphonse *Daudet*, Catulle *Mendés*. Jules *Lemaitre*, Marcel *Prévost*, és Paul *Bourget*, a kik mindannyian szerződésszerüen kötelezték magukat arra, hogy a *Pesti Napló* számára rendszeresen fognak beküldeni eredeti dolgozatokat. A *Pesti Napló* továbbá magához váltotta kizárólagos forditási jógát *mindama regényeknek*, melyeket Alphonse *Daudet* és Georges *Ohnet*, a franczia elbeszélő irodalom e hirneves mesterei a legközelebbi öt esztendőben irni fognak s már ez évben fogja közölni *Daudet egy remek regényét, amelynek tárgyát a költő saját ifjukorából meritette*, valamint Ohnetnak *most munkájában levő „Régi harag“ czimü szenzatiós regényét. A Pesti Napló* nagy áldozatok árán elérte azt, hogy a *világlapokkal egy sorban áll*, s a magyar közönségé az érdem, hogy támogatásával ezt lehetővé tette.

Vármegyei rendeletek.

Másolat Sáros vármegye alispánjától 12827 sz. Valamennyi vármegyei és városi törvénvhatóságnak.

Ujabb időben gyakran fordulnak elő esetek, hogy ezen vármegye hamisitott pecsétjével és hamisitott alispáni aláirással kiállitott könyör-adomány gyüjtési engedélyekkel történnek az ország különböző részein gyüjtések és ezen hamisitott engedély által tévutra vezetett helyi hatóságok területén engedélyileg meg is engedték. Ezen szédelgések megakadályozása czéljából azon kérelemmel fordulok a tkts. törvényhatósághoz hogy a helyi hatóságokat figyelmeztetni sziveskedjék, hogy a községekben való gyüjtés az 1882. évi 18613 sz. a kelt belügyminiszteri körrendelet 6. pontja értelmében csak is az illető helyi hatóságnál a személy azonosság igazolása végett való jelentkezés s ezen körülménynek a gyüjtőkönyvben való bejegyzése után engedélyezhető amely alkalommal a helyi hatóságok mindenkor meggyőződést tartoznak szerezni az engedély okirat, illetve gyüjtő könyvnek valódisága felől. Kételyek felmerülése esetén pedig az engedély megadása előtt, ennek válódisága iránt az illető kiállitó hatósághoz sürgönyileg kérdést intézzenek. Eperjes, 1894 évi szeptember hó 13-án alispán helyett: Tahi s. k. várm főjegyző.

Sz. 8469—894. Torda-Aranyos vármegye alispánjától

Valamennyi főszolgabiró és városi tanácsnak.

Sáros-vármegye alispánjánának 12837. számu megkeresését tudomás vétel és kellő miheztartás végett hivatalos másolatban kiadom.

Torda, 1894, szeptember 29-án R é d i g e r, alispán.

MAGYARORSZÁG

Teljesen független politikai napilap.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **HOLLÓ LAJOS dr.** orsz. képviselő.

Reggel az ország legtávolabb eső részeiben is már az olvasó kezeiben van.

A **Magyarország** politikai, közgazdasági és társadalmi tudositásaival **az összes lapokat megelőzi.**

A **Magyarországból** a közönség már kora reggel olvashatja az országgyülés tárgyalásait kimeritő alakban, az aznapi összes kül- és belföldi eseményeket, kimeritő tőzsdei tudósitásokat stb. stb.

A **Magyarország** eddig is tanujelét adta, hogy férfias bátorsággal küzd az ország függetlenségéért és önnállóságáért és szembe száll **minden korrupczióval** és közéletünket minden viszzaéléstől megtisztitani törekszik.

A **Magyarország** független minden hatalomtól, minden magánérdektől, senkinek alárendelve nincs s igy álláspontját nyiltan és egyenesen mondhatja ki bárkivel szemben.

A **Magyarország** ezen törekvéseiben a közönség részéről már eddig is nagy támogatásban részesül s igy mint a nyilvánosság és a közérdek organuma **folytonosan fejlődve és megerősödve** áll jövőben is a közönség szolgálatára. 2—3.

A „Magyarország“ előfizetési ára:

Fgész évre . . . ,	*14 frt — kr,*
Fél évre	*7 „ — „*
Negyed évre . . .	*3 „ 50 „*
Egy hónapra . . .	*1 „ 20 „*

Szerkesztőség VIII ker- Fhg Sándor-utcza 2. sz- Kiadóhivatal: IV. ker. Rostély-utcza 2. sz.

Szépen szedett

kitünő speczialis álló szőlőt

lehet vásárolni a következő fajokból:

Chasselas Napoleon, Muskotáj Jenvisalen, Alexánder muskotáj, Ova regina, Fekete imperiál, Chasselas Vandellon stb . . . ,

Vékája 2 frt 50 kr.

Kilója . . . . . . 25 kr.

A ki jó **álló szőlőt** akar télire biztositani magának, mig el nem fogy, minél előbb jegyeztesse elő

DANIEL JÓZSEFNÉL

(Torda — Nagy-hid utcza — bolt helyiség) 1—2

Van szerencsém a tisztelt közönség szives tudomására hozni, miszerint

C. H. OEHMIG

elsőrendü külföldi czég legnagyobb illat- és pipere czikk gyárával elönyös összeköttetésbe lépvén, a legkitünőbb illat- és pipere czikkeket töle beszereztem és azokat igen olcsón árusitom el; különösen ajánlom:

Anadontól szájviz és fogpástáját,

mely odvas fogak tovább romlását meggátolja és a fogfájást megszünteti, a szájüregét pedig conserválja, A fogpásta pedig a fogak tisztántartására és fehéritésére szolgál. **áruk 1—1 forint.**

Sport szappanok

Diszes emalirozott japáni fém szelenczékben olcsó és finom ggártmány glycerin-, pézsma-, rózsa szappanokkal megtörve — **darabja 18 kr**

Ezen kivül számos más kitünő szappanait.

Végül legujabb és legfinomabb

Illatszereit:

Magnolia, Walküre, Zephyr, Irisblanc, Camelia, Aubepine, Edelveis (Gyopár), Ibolya, Viola, Peau d' Espagne, Gyöngyvirág, Heliotrope, Mária herczegnő illatokban.

Teljes tisztelettel

Gajzágó Róbert

1—12 gyógyszerész Tordán.

Aszfalt fedéllemez nagyraktár

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönség szives tudomására hozni, hogy főtéri üzletemet ujonnan egy hazai gyártmányu czikkel,

„aszfalt fedéllemez papir“-ral

láttam el, mely czikket nagy mennyiségben tartok raktáromon.

Midőn épitő és épitettő közönség szives figyelmébe ajánlom ezen uj hazai gyártmányt, egyuttal megjegyzem, hogy jóval felülmulja a kátrány papirt, teljesen szagtalan, az árra nézt feltünően olcsóbb.

Megrendeléseket gyorsan és lelkiismeretesen teljesitek.

Továbbá ajánlom dúsan berendezett

FÜSZER NAGYRAKTÁROMAT

szives figyelmébe és pártfogásába.

Torda, 1894. szeptember hó 21.

3—0. **Kleinhempel József,**

a „J. Eszényi“ czég tulajdonosa.

Tartós, mégis olcsó — Tartós, mégis olcsó

Honi iparnak légy hive

Uj órás-, ékszer- és látszerészi üzletnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemü közönség becses tudomására hozni, hogy Tordán, Főtér 47. sz. alatt, az Amberboj Albert ur házában egy, a mai kornak megfelelő

órás-, èkszerész- és látszerész üzletet

nyitottam.

Figyelmébe ajánlom dusan felszerelt, jutányos ár mellett, mindennemü **arany** és **czüst férfi** és **női zseb-, boritó-, inga-, ráma-, asztali, fali** továbbá **utazási** és **ébresztő-órák**, valamint mindennemü ékszerekből álló

nagy raktàromat.

Bárminemü órák, látszerészi, természettudományi és erőmütani (mechnikai) eszközök, varrógépek stb. javitási müterme. — A tőlem vett vagy általam kijavitott órákért 1 évig jótállok.

Berlini legfinomabb látszerészeti czikkek fóraktára

Vidéki megrendelések a legrövidebb idő alatt jutányosan és pontosan teljesittetnek.

A nagy érdemü közönség pártfogását kéri

tisztelettel

Iring Pál,

5—0 chronometer, müórás és ékszerraktáros.

Egy jó családból való fiu tanoncznak felvétetik.

Üzlet-megnyitás!

Alólirott tisztelettel van szerencsém szives tudomására hozni, hogy a helyi piaczon 9 év óta **MAGYARÓSI DÁNIEL** czég alatt fönnállott **vas-, füszer- és vegyesáru-üzletet** (tartozás és követelés nélkül) megvettem és azt ezentul

FLACHBART KÁROLY

törvényszékileg bejegyzett czégem alatt fogom folytatni.

Midőn ezen körülményről értesiteni szerencsém van, egyszersmint tudomására kivánom hozni, hogy az üzlet tetemes kibővitése és ujonnan történt berendezése alkalmával minden törekvésem oda irányult, hogy azt a mai kor kivánalmainak megfelelővé tegyem. S ez által a legkényesebb igényeket is kielégiteni képes legyek.

Raktáron tartok: mindennemü **épitkezési** és **iparos vasanyagot, gazdasági vasárut, konyha-, háztartási** és **gazdasági eszközöket, hengermalmi liszteket**, legjobb minőségü **füszereket**, bel- és külföldi **rumokat, cognac** és **likőröket**, mindenféle **festéket**, ugy szárazan, mint olajba törve. Kül- és belföldi **petroleumot, olaj** és mindenféle **lackokat** stb. stb. rendkivül olcsó áron!

Midőn a fenti körülmény szives tudomásul vételét kérem; legyen szabad reménylenem, hogy az elődöm iránt tanusitott megtisztelő bizalmával engem is kitüntetni kegyes leend.

Részemről igérem, hogy szigoru pontosság, jutányos ár, az áruk kifogástalansága és pontos kiszolgálat által becses bizalmát kiérdemelni és biztositani lesz főtörekvésem.

Szives támogatását kérve vagy ok kiváló tisztelettel

Flachbart Károly.

9—0

A gazdasági egyesület kertjében különféle faju téli alma és körte eladó, megrendeléseket elfogad Pethő Miklós gazd. egyl. titkár. 1—3

NAGY ALBERT

vas- és füszer kereskedő a vasemberhez (Tordán)

Ajánlja az idényre megérkezett és nagyválasztéku hajó és takarék tüzhelyeit, **honi és franczia fő z ő k e m e n c e z é i t**, reggeli és szalon **f ü t ő k á l y h á i t** a legcsinosabb kivitelben rendkivül olcsó árban.

Kitünő tisztelettel NAGY ALBERT 3—0

Felhivás előfizetésre!

A

PESTI NAPLÓ

naponta kétszer megjelenő politikai napilapra

A „Pesti Napló“ a legtartalmasabb és legszebben kiállitott napilap és emellett a legolcsóbb is.

Folyó évi október elsejétől kezdve a reggeli és esti lappal együtt — egyszerre küldve — **évenkint 14 forintért fizethetni elő.**

A **Pesti Napló** regénytárczája a legvonzóbb az gész világon, a szerkesztőség magához váltotta őt esztendőre

Alphonse Daudet és Georges Ohnet

valamennyi megirandó regényeinek kizárólagos forditási jogát. Igy novemberben kezdi meg a közlését **Georges Ohnet** legujabb regényének, melynek czime:

Régi harag.

Oktoberben közli **Andre Theurier** legujabb regényét, melyen a nagy franczia elbeszélő most dolgozik és a mely a **nizzai kozmopolita társasággal** foglalkozik. Január folyamán közli **Alphonse Daudet**-nak épp most készülő regényét, melynek tárgyát a világhirü költő a saját ifjuságából meritette. A **Pesti Napló** tárczarovatának rendes dolgozó társai lettek:

Camille Flammarion, François Coppée, Jules Lemaitre, Francisque Sarcey, Aramand Silvestre, Anatole France, Emile Zola, Catulle Mendesz, Marcel Prévost, Paul Bourget urak a franczia irodalom nagynevü jelesei s ezenfelül a jövőre is felkeresik a **Pesti Napló** tárczarovatát kitünő dolgozataikkal a magyar irodalom legkiválóbb elbeszélői.

A Pesti Napló karácsonyi ajándéka

oly fényes meglepetés lesz, minőt a világ semmiféle lapja sem nyujt olvasóinak. Csak annyit jelzünk előre, hogy az irodalmi és müvészeti remekek egész kincsháza fog karácsonyra a **Pesti Napló** asztalára szétküldetni.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Esti és reggeli lap együtt egyszerre küldve vidékre:

Egész évre . . . . . 14 frt — kr | **Negyedévre . . . . . 3 frt 50 kr.**
Fél évre . . . . . 7 frt — kr | **Egy hónapra . . . . 1 frt 20 kr.**

Naponkint kétszer, reggeli és esti kiadás külön-külön a házhoz vagy postán küldve Budapesten és vidéken:

Egész évre — — — 18 frt — kr. Negyedévre — — 4 frt 50 kr.
Fél évre — — — — 9 frt — kr. Egy hónapra — 1 frt 60 kr.

A Pesti Napló kiadóhivatala. Budapest, Ferencziek-tere Bazárépület.

3—0

Nyom. Barnath József könyvnyomdájában Tordán.

BCU Cluj / Central University Library Cluj